

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ВИМОГ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ У ВІТЧИЗНЯНУ ПРАКТИКУ

©2021 МЕЛЬНИК Л. І., ШОТ А. П.

УДК 657.6:341
JEL: H83; M42

Мельник Л. І., Шот А. П. Імплементация европейских требований государственного аудита у вітчизняну практику

У статті розглянуто головні завдання органу державного фінансового контролю в Україні. Визначено недоліки чинної системи державного фінансового контролю та надано пропозиції органам державного фінансового контролю в системі бюджетного регулювання щодо вдосконалення окремих напрямів роботи. Проаналізовано стратегію реформування системи управління державними фінансами на 2017–2021 рр. і зроблено відповідні висновки. Запропоновано напрямки вдосконалення для поліпшення й оптимізації роботи органів фінансового контролю в Україні. Адже від ефективності державного фінансового контролю багато в чому залежить добробут народу, задля чого одна з найважливіших функцій державного управління має бути спрямована на виявлення відхилень від прийнятих стандартів законності, доцільності й ефективності управління фінансовими ресурсами та державною власністю, а також на своєчасне вжиття необхідних відповідних коригувань і запобіжних заходів. Сучасний світ завжди вимагає вдосконалення системи фінансового контролю. Україна як держава, що розвивається, не стоїть осторонь від цього. Постійно проводиться робота з реформування системи державного фінансового контролю. Залучаються науковці, експерти, представники громадськості, використовується міжнародний досвід. Незважаючи на значний обсяг роботи, що вже здійснена в процесі реформування системи державного контролю в Україні, формування потужної й ефективної системи державного фінансового контролю ще й досі залишається однією з найважливіших державних проблем сьогодення, про що, зокрема, свідчить статистика діяльності Західного офісу Держаудитслужби за 2019–2020 рр., наведена в даній статті. Важливо те, що Україна рухається в правильному напрямі шляхом удосконалення системи державного фінансового контролю.

Ключові слова: державний фінансовий контроль, державний аудит, економіка, бюджетне законодавство, система управління державними фінансами.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-9-177-182>

Табл.: 1. Бібл.: 8.

Мельник Ліліана Іванівна – студентка факультету управління фінансами та бізнесу, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79001, Україна)

E-mail: Lilit99melnik@gmail.com

Шот Анна Петрівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, аналізу і контролю, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79001, Україна)

E-mail: annashot111@gmail.com.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9156-501X>

UDC 657.6:341
JEL: H83; M42

Melnyk L. I., Shot A. P. Implementation of European Requirements of the State Audit into the National Practice

The article considers the main tasks of the State financial control body in Ukraine. The shortcomings of the current system of the State financial control are identified and proposals to the State financial control bodies in the system of budget regulation as to improving certain work areas are suggested. The strategy of reforming the public finance management system for 2017–2021 is analyzed and appropriate conclusions are drawn. Areas of improvement are proposed to improve and optimize the work of financial control bodies in Ukraine. After all, the welfare of the people largely depends on the effectiveness of the State financial control, for which reason one of the most important functions of public administration should be directed towards identifying deviations from the adopted standards of legality, expediency and effectiveness of management of both the financial resources and the State property, as well as the timely implementation of the necessary appropriate adjustments and precautions. The modern world requires constant improvement of the financial control system. Ukraine, as a developing country, does not stand aside from this process. Our country is constantly underway to reform the system of the State financial control. Scholars, experts, society leaders are involved, international experience is used. Despite the considerable amount of work already done in the process of reforming the State control system in Ukraine, the formation of a powerful and effective system of the State financial control still remains one of the most important governmental tasks of our time, as evidenced, in particular, by the statistics of the activities of the Western Office of the State Audit Service for 2019–2020, presented in this article. It is important that Ukraine moves in the right direction by improving its system of the State financial control.

Keywords: the State financial control, the State audit, economy, budget legislation, public finance management system.

Tabl.: 1. Bibl.: 8.

Melnyk Liliiana I. – Student, Faculty of Finance Management and Business, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79001, Ukraine)

E-mail: Lilit99melnik@gmail.com

Shot Anna P. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting, Analysis and Control, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79001, Ukraine)

E-mail: annashot111@gmail.com.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9156-501X>

Державний аудит є однією з ключових ланок у системі державного управління та регулювання економіки. В основному він спрямований на контроль за законністю виконання державного бю-

джету, а отже, включає в себе всі аспекти, що належать до системи зовнішнього, незалежного публічного контролю за діяльністю будь-яких органів держави. Варто зазначити, що від того, як побудована в Україні

система державного аудиту, залежить довіра громадян країни, а також зарубіжних партнерів та інвесторів. Отже, глибокі трансформації в усіх сферах життєдіяльності суспільства, пов'язані з глобальними світовими процесами, прагнення України інтегруватися в Європейський Союз потребують ефективної стратегії державного управління, у тому числі й державного аудиту, адаптованої до міжнародних стандартів.

Дослідженням напрямів удосконалення системи державного аудиту в Україні на основі європейського досвіду присвячені праці таких учених і науковців, як: Є. Дейнеко, Ю. Ісаченко, Т. Костенко, А. Любенко, Л. Михальчишина, В. Піхоцький, Є. Романів, Р. Рудницька, І. Стефанюк.

Метою дослідження є визначення напрямів удосконалення системи державного аудиту на основі вимог Європейського Союзу.

Розвиток і становлення державного аудиту в Україні відбувається з урахуванням багатого досвіду Європейського Союзу, куди інтегрується наша країна. Вступ України в ЄС передбачає низку змін законодавчого характеру та реформування адміністративного устрою держави відповідно до стандартів ЄС. Не є винятком і реформування системи державного аудиту.

Розбудова державного аудиту як у світовій практиці, так і у вітчизняній нерозривно пов'язана зі становленням і розвитком системи фінансового контролю в державному секторі.

До фінансового контролю в базовій моделі ЄС належить: державний внутрішній фінансовий контроль, зовнішній аудит, захист фінансових інтересів ЄС та боротьба з шахрайством. Країни – члени ЄС та країни – кандидати до ЄС незалежні у визначенні механізмів контролю за управлінням національними фінансами, створенні відповідних державних інституцій для контролю та розбудови національної системи фінансового контролю, яка відповідає потребам і стратегічним векторам держави. Водночас базова модель фінансового контролю, яка визначена в ЄС, повинна бути побудована країною, яка висловила своє бажання вступити до Європейського Союзу, та функціонувати відповідно до правил ЄС.

Сучасний стан державного аудиту в Україні характеризується значними процесами реформування, які стосуються всіх сторін здійснення фінансового контролю. Що стосується державного фінансового контролю, нині відбуваються зміни всієї його парадигми:

- ✦ контроль з фіскальної спрямованості переходить на більш рекомендаційний характер;
- ✦ основні контрольні функції тепер зосереджені на керівника кожної окремої бюджетної установи;
- ✦ внутрішній контроль починає носити переважачий характер і впроваджується в діяль-

ність усіх суб'єктів господарювання, які мають відношення до використання бюджетних коштів і державного майна.

Однак наявна кількість бюджетних правопорушень, високий рівень корупції свідчать про необхідність реформування цієї системи.

Сучасна система державного контролю складається з трьох рівнів, де найголовнішою ланкою є централізований зовнішній контроль від імені Уряду та Парламенту. На другому рівні працюють децентралізовані підрозділи, що підтримують ефективність діючої системи, а також контролюють регіональні підрозділи органів державного аудиту, які є найнижчим рівнем цієї системи. Беручи до уваги вищесказане, можна стверджувати, що саме така система була запозичена на основі практики європейських країн. На нашу думку, запровадження такої системи було позитивним рішенням, адже воно є не лише по суті єдиним шляхом забезпечення належного рівня фінансової дисципліни в державі, але й однією з передумов вступу України до ЄС.

У вітчизняній практиці відповідно до потреби та специфіки побудови економіки одними із ключових компонентів системи фінансового контролю є державний фінансовий контроль, що здійснюють органи Держаудитслужби від імені Уряду України (урядовий контроль); державний зовнішній фінансовий контроль (аудит), який здійснює Рахункова палата від імені Верховної Ради України (парламентський контроль); державний внутрішній фінансовий контроль (внутрішній контроль і внутрішній аудит), організація та функціонування якого забезпечується розпорядниками бюджетних коштів.

Якщо порівнювати із системою фінансового контролю ЄС, то зовнішній контроль (аудит) у національній практиці, враховуючи повноваження, місію відповідних органів, рівень незалежності стосовно об'єкта контролю, представлений двома важливими інституціями, а саме: Держаудитслужбою та Рахунковою палатою. Наявність двох зовнішніх органів контролю (аудиту), які діють від імені різних гілок влади, на даному етапі розвитку країни зумовлено, насамперед, станом фінансово-бюджетної дисципліни, рівнем правосвідомості керівників установ, організацій і підприємств у державному секторі та необхідністю комплексного та системного контролю за дотриманням ними принципів законності, ефективності та результативності, прозорості під час управління та використання публічних коштів. Крім того, наявність двох зовнішніх органів контролю (аудиту) в національній практиці є системою стримувань і противаг, яка в міжнародному розумінні є позитивною практикою та сприяє підвищенню ефективності та якості заходів, зокрема аудиту, що проводяться відповідними органами.

На основі європейської практики Україна запозичила й те, що державні аудиторі також можуть здійснювати іншу діяльність, крім проведення аудитів.

Зокрема:

- ✦ допомагати законодавчому органу виносити питання на слухання;
- ✦ вдосконалювати методи контролю та підходи до оцінки виконання нових програм і діючих програм;
- ✦ здійснювати прогноз оцінки виконання програм без оцінки поточних операцій/результатів;
- ✦ брати участь у слідчих діях.

Саме це відіграє позитивну роль розслідуванні справ, що стосуються шахрайства та розкрадання фінансових ресурсів.

Наступним важливим, на наш погляд, аспектом, на який варто звернути увагу, є те, що з початком реформ у сфері контролю державних фінансів в Україні відбувся перегляд розуміння сутності усталеного поняття «державний фінансовий контроль». Аналізуючи світову практику здійснення державного фінансового контролю, можна відзначити те, що як важливий державний інститут державний аудит існує сьогодні практично в усіх країнах світу. Також діє міжнародна організація вищих органів державного фінансового контролю (INTOSAI), яка створена у 1953 р. з метою вивчення та поширення позитивного досвіду в контролюючій практиці. Ознайомлення з кращим досвідом зарубіжних країн, членство України в міжнародних організаціях INTOSAI та EUROSAI, активна участь у їх заходах спонукали до перегляду концепції контролю. Але, незважаючи на певні недоліки, державний фінансовий контроль має відповідати принципам, напрацьованим як вітчизняною практикою, так і визначеним Міжнародною організацією вищих органів фінансового контролю (INTOSAI) ще у 1977 р. у «Лімській декларації про керівні принципи фінансового контролю». Вона включає в себе рахункові палати та подібні до них контролюючі органи 189 держав світу.

Однією з ключових передумов вступу України до Європейського Союзу є налагодження ефективної системи внутрішнього контролю та діяльність підрозділів внутрішнього аудиту в органах державної влади. Реалізація цього пріоритетного напрямку передбачена Бюджетним кодексом України [1], а також Стратегією реформування системи управління державними фінансами [2].

Відповідно до Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2021 рр. у частині щодо зовнішнього фінансового контролю визначено посилення ролі та ефективності роботи Рахункової Палати як дієвого незалежного контролю за ефективністю використання державних коштів, а саме [2]:

- ✦ стратегічний план розвитку Рахункової Палати України для реалізації розширеного мандату;
- ✦ підвищення ефективності аудиту відповідно до міжнародних стандартів;

- ✦ посилення моніторингу виконання рекомендацій за результатами аудиту;
- ✦ поліпшення співпраці та координації між Рахунковою Палатою України та Верховною Радою.

Як відомо, чинна система державного фінансового контролю складається з окремих видів, методів, форм і суб'єктів. При цьому кожен елемент системи державного фінансового контролю має власні недоліки та є далеким від досконалості. До недоліків чинної системи державного фінансового контролю можна віднести таке:

- ✦ громіздка та неефективна організаційно-функціональна структура системи державного фінансового контролю;
- ✦ недосконале правове поле та методологічне забезпечення;
- ✦ відсутність дієвої системи внутрішнього фінансового контролю;
- ✦ незадовільний стан фінансово-бюджетної дисципліни;
- ✦ низька відповідальність учасників бюджетного процесу [3].

Державний фінансовий повинен встановлювати крайні межі, за якими настають незворотні наслідки в розвитку суспільства. Саме в цьому полягає відмінність державного фінансового контролю від контролю, який здійснюється такими органами, як відділи внутрішнього аудиту, фіскальні структури, які підзвітні виконавчій владі й обслуговують її інтереси. Вони вбудовані в систему управління конкретних відомств і завжди керуватимуться відомчими принципами. Головне в діяльності Вищих органів державного фінансового контролю – визначення критичних меж стійкості системотворчих інститутів суспільства: бюджету, безпеки, інформаційних ресурсів, екології та здійснення моніторингу поточного стану засадничих інститутів відносно виявлених критичних меж стійкості [4].

Основними завданнями Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2021 рр. відповідно до європейських стандартів є впровадження стратегічного планування та середньострокового бюджетного планування та дієвої системи планування й оцінювання виконання державного бюджету за результатами.

Отже, на основі стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2021 рр. слід зазначити, що на сьогоднішній день зроблено такі вдосконалення:

- ✦ здійснено фінансове інспектування на основі аналізу ризиків і з акцентом на серйозні порушення, шахрайство та корупцію;
- ✦ затверджено програму розвитку чинних і запровадження нових напрямів аудиту в Державній аудиторській службі та їх стандартизація;

- ✦ створено інформаційно-аналітичну систему для автоматизованого ризикоорієнтованого відбору об'єктів контролю.

Світова практика доводить, що організація зовнішнього аудиту та наділення повноваженнями відповідних органів зовнішнього аудиту або органу формується в кожній країні залежно від її потреб і законодавчого устрою. Тому ідеальної й універсальної формули здійснення аудиторської функції чи організації та функціонування відповідних інституцій не існує.

Варто зазначити, що кожен процес імплементації кращого світового досвіду чи адаптації нормативно-методологічного забезпечення до ISSAI або нормативно-правових актів ЄС доцільно здійснювати поетапно, на основі порівняльно-правового аналізу та врахування особливостей національного законодавства, устрою, побудови системи державних фінансів і економіки, пріоритетів і напрямів розвитку країни, спроможності системи тощо.

Усю цю специфіку та можливі особливості функціонування органів зовнішнього аудиту та кращу практику здійснення аудиторської функції намагаються врахувати INTOSAI при розробленні ISSAI.

Також варто зазначити, що перед державним фінансовим контролем поставлені такі завдання:

- ✦ проведення спеціалізованих аудитів (ІТ, державні закупівлі);
- ✦ підвищення ефективності фінансового інспектування [5].

Процес трансформації нормативно-правового забезпечення аудиту відбувається за належного науково-практичного обґрунтування, враховуючи принципи ISSAI, має не стихійний, а взаємоузгоджений характер, концептуальний, комплексний і систематичний підхід, враховуючи особливості національного законодавства, інших нормативно-правових актів, які регламентують повноваження органів державного фінансового контролю, напрямів їхнього розвитку та пріоритети розвитку системи державного фінансового контролю на державному, регіональному та місцевому рівнях.

Повертаючись до практики здійснення фінансового контролю на території ЄС, не можна оминати увагою таку організацію, як Європейська рахункова палата, або Європейський суд аудиторів – *European Court of Auditors*. По суті, це один із семи інститутів, який керує Європейським Союзом. Усі заходи, які використовує у своїй діяльності Європейська рахункова палата, безперечно, спрямовані на забезпечення економії й ефективності використання публічних коштів ЄС на всіх рівнях та отримання максимальної грошової вигоди громадянами Європейського Союзу.

Нині можна вважати теоретично доведеним і практично підтвердженим досвідом багатьох розвинутих країн той факт, що для досягнення оптимальної ефективності державного фінансового контролю

потрібно рухатися одночасно та досить рівномірно одразу за декількома напрямками, зокрема такими, як:

- ✦ формування правової бази контролю, яка відповідає політичному устрою й економічному розвитку країни;
- ✦ створення на всій території країни єдиного поля фінансового контролю за наявності вираженої контрольної вертикалі;
- ✦ утворення стійкого кваліфікованого кадрового потенціалу органів фінансового контролю.

Отже, органам державного фінансового контролю в системі бюджетного регулювання є над чим працювати, зокрема слід вдосконалити такі напрями роботи:

1. Ширше впроваджувати ризикоорієнтований підхід проведення дистанційного аудиту бюджетної ефективності, що спрямований на організацію фінансового контролю не за всіма об'єктами, а за найбільш ризикованими.
2. Урегулювання питання належного відшкодування фінансових ресурсів за вчинені фінансові порушення, у тому числі за розтрату державних коштів.
3. Посилення кадрового складу органів фінансового контролю, розроблення навчальних програм і програм сертифікації працівників за міжнародними зразками. Поряд із цим необхідним є підвищення етично-морального рівня та професійної кваліфікації державних службовців, які працюють у бюджетній сфері.
4. Покращення матеріально-технічного та фінансового забезпечення функціонування системи державного фінансового контролю [6].

Таким чином, для того, щоб довести ефективність упровадження європейських вимог у вітчизняну практику, для прикладу проаналізуємо суми виявлених Західним офісом Держаудитслужби втрат під час проведення планових ревізій протягом 2019–2020 рр. у галузевому розрізі (табл. 1).

Проведений аналіз показав, що під час проведених у 2020 р. планових ревізій у галузі освіти у 5 вищих навчальних закладах установлено порушення, що призвели до втрат на загальну суму 2,6 млн грн.

За наслідками проведених ревізій фінансово-господарської діяльності комунальних підприємств (закладів) охорони здоров'я виявлено фінансові порушення на суму 13,2 млн грн, з яких незаконних видатків – у 12,7 млн грн, недоотримання фінансових ресурсів – майже 0,5 млн грн.

Під час державних фінансових аудитів у галузі культури встановлено фінансових порушень на суму 66,3 млн грн, з них фінансових порушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, – 0,8 млн грн і фактів неефективних управлінських дій (рішень) або ризикових операцій, що призвели чи можуть призвести до упущених вигод/недоотриманих

Втрати, виявлені Західним офісом Держаудитслужби в галузевому розрізі за 2019–2020 р.

Галузь	Виявлено втрат на загальну суму, млн грн		Притягнуто до адміністративної відповідальності, осіб	
	2019 р.	2020 р.	2019 р.	2020 р.
Освіта	2,9	2,6	20	27
Охорони здоров'я	15,3	13,2	15	23
Культура	72,3	66,3	15	14
Аграрна, екологія та природокористування	3,2	0,8	7	5
Житлово-комунальне господарство	205,6	301,7	11	15
Промисловість, енергетика, транспорт і фінансові послуги	46,0	33,0	9	8

Джерело: складено на основі [7].

доходів або непродуктивних/зайвих витрат – 65,5 млн грн.

За наслідками проведених контрольних заходів на підприємствах аграрної галузі, екології та природокористування встановлено порушення та недоліки, що призвели до втрат на загальну суму 0,8 млн грн.

За наслідками ревізій, проведених у галузі житлово-комунального господарства Львівської області та м. Львова, встановлено фінансові порушення, що призвели до втрат фінансових ресурсів на загальну суму 301,7 млн грн, у тому числі недоотримання фінансових ресурсів – на суму 8 млн грн і незаконних витрат – 293,7 тис. грн.

З метою забезпечення підвищення ефективності управління підприємствами Західним офісом Держаудитслужби надано 33 пропозиції об'єктам аудитів, з яких останніми враховано 22 пропозиції.

У результаті проведених чотирьох ревізій на підприємствах галузі промисловості, енергетики, транспорту та фінансових послуг виявлено фінансові порушення, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, та інші фінансові порушення на загальну суму 33,0 млн грн.

Також проаналізувавши дані з табл. 1, видно, що реформування органів Держаудитслужби відповідно до європейських вимог позитивно впливає на виявлення втрат бюджетних коштів: майже в усіх галузях цей показник зменшився порівняно з 2019 р., а кількість притягнутих осіб до відповідальності збільшилася.

Якщо ж брати до уваги загальну статистику на прикладі Західного офісу Держаудитслужби, то імплементація європейських вимог для викриття порушень у сфері державного бюджету тут також дає досить плідні результати. За результатами ревізій, проведених фахівцями Західного офісу Держаудитслужби у січні – жовтні 2020 р., виявлено 495 млн грн

втрат матеріальних і фінансових ресурсів. Вжитими заходами забезпечено відшкодування втрат на суму понад 67 млн грн, зокрема втрат матеріальних і фінансових ресурсів, виявлених контрольними заходами в попередні роки. Правоохоронним органам передано матеріали 36 ревізій і перевірок закупівель. За одержаними матеріалами контрольних заходів правоохоронці розпочали чотири досудові розслідування. За недотримання законодавства 112 посадових осіб притягнуто до адміністративної відповідальності [7].

Серед негативних факторів сучасного стану системи державного аудиту слід вказати те, що суми виявлених контролюючими органами незаконних і нецільових витрат, нестач грошових коштів і матеріальних цінностей у бюджетних установах складає в середньому 50% усіх виявлених сум, і це мільйонні та навіть мільярдні кошти. Негативним є й факт низького рівня відшкодування завданих державі збитків (у межах не більше 50%), а з огляду на дефіцит державного бюджету та постійний брак коштів для фінансування бюджетної сфери, це є неприпустимим явищем. Недосконалість чинного законодавства в багатьох випадках, окрім інших факторів, унеможливає і притягнення до відповідальності (звільнення) осіб, винних у незаконних розтратах [8].

ВИСНОВКИ

Слід зазначити, що після радикального реформування, яке відбувається на сьогоднішній день, державний аудит в Україні, безперечно, стане більш ефективним і, що важливо, – відповідатиме міжнародним вимогам, а саме: державний фінансовий контроль буде носити внутрішній характер і отримає поширення на всіх рівнях розпорядників бюджетних коштів; припиниться дублювання функцій контролюючих органів; будуть відбуватися процеси тотального контролю якості контрольних процедур.

Отже, усунення вищенаведених недоліків та застосування вказаних удосконалень, безумовно, позитивно позначиться на загальному стані державного аудиту України та значно наблизить його до європейських стандартів. І хоча говорити про досконалість системи державного фінансового контролю в Україні зарано, перспективи розвитку цієї системи, безперечно, є.

Таким чином, адаптація законодавства України та практики у сфері здійснення державного фінансового контролю має здійснюватися системно та послідовно. Саме тому, на наш погляд, необхідно розробити концепцію, в якій слід визначити кроки подальшої трансформації державного аудиту в Україні до вимог ЄС. Це допоможе уникнути непослідовності, плутанини та хаотичності цього процесу. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017–2021 рр. URL: <https://mof.gov.ua/uk/strategija-reformuvannja-sistemi-upravlinnja-derzhavnimi-finansami-na-2017-2020-roki-sudf>
3. Ісаченко Ю. В., Костенко Т. А. Проблеми удосконалення системи державного фінансового контролю в Україні // Глобальні проблеми економіки і фінансов : тези доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції (Київ – Прага – Вена, 30 листопада 2016 г.).
4. Петренко П. С. Щодо удосконалення системи державного фінансового контролю для побудови ефективної держави. *Економіка і прогнозування*. 2016. № 4. С. 132–143. URL: http://eip.org.ua/docs/EP_16_4_132_uk.pdf
5. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 26.01.1993 р. № 2939-XII (зі змінами і доп. від 03.07.2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>
6. Єрміїчук Н. Проблеми і перспективи розвитку державного фінансового контролю в системі бюджетного регулювання // Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики

глобалізації та регіональні аспекти : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ужгород, 23 листопада 2016 р.) Ужгород : Hoverla, 2016. 395 с.

7. Державна аудиторська служба України. URL: <http://www.dasu.gov.ua>
8. Шот А. П. Аналіз впливу служби внутрішнього аудиту на діяльність суб'єктів господарювання. *Бізнес Інформ*. 2020. № 1. С. 278–284. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-1-278-284>

REFERENCES

- Derzhavna audytorska sluzhba Ukrainy. <http://www.dasu.gov.ua>
- Isachenko, Yu. V., and Kostenko, T. A. "Problemy udoskonalennia systemy derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini" [Problems of Improving the System of Public Financial Control in Ukraine]. *Globalnyye problemy ekonomiki i finansov*. Kyiv – Prague – Vienna, 2016.
- [Legal Act of Ukraine] (1993). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2010). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
- Petrenko, P. S. "Shchodo udoskonalennia systemy derzhavnoho finansovoho kontroliu dlia pobudovy efektyvnoi derzhavy" [On the Improvement of the System of Public Financial Control in Order to Build an Efficient State]. *Ekonomika i prohnozuvannia*, no. 4 (2016): 132–143. http://eip.org.ua/docs/EP_16_4_132_uk.pdf
- "Stratehiia reformuvannia systemy upravlinnia derzhavnymy finansamy na 2017-2021 rr." [Strategy for Reforming the Public Financial Management System for 2017-2021]. <https://mof.gov.ua/uk/strategija-reformuvannja-sistemi-upravlinnja-derzhavnimi-finansami-na-2017-2020-roki-sudf>
- Shot, A. P. "Analiz vplyvu sluzhby vnutrishnyoho audytu na diialnist subiektiv hospodariuvannia" [Analyzing the Impact of the Internal Audit Service on the Activities of Economic Entities]. *Biznes Inform*, no. 1 (2020): 278–284. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-1-278-284>
- Yermiichuk, N. "Problemy i perspektyvy rozvytku derzhavnoho finansovoho kontroliu v systemi biudzhethnoho rehuliuвання" [Problems and Prospects of Development of the State Financial Control in the System of Budgetary Regulation]. *Transformatsiia natsionalnoi modeli finansovo-kredytnykh vidnosyn: vyklyky hlobalizatsii ta rehionalni aspekty*. Uzhhorod: Hoverla, 2016.